אפרים סידון:

„הסטיריקן הוא קוץ בתחת, מעצבן ומטריד!"

לפני שבועות אחדים התקיים באמריקה כינוס עולמי של סטיריקנים. לכבוד אירועי 200 שנה לחוקה האמריקאית, החליטו האמריקאים לכנס הומוריסטים מכל העולם בפילדלפיה, ולשמוע מהם מה חדש אצלם בענף. נציג ישראל בכינוס המצחיקנים היה אפריים סידון. ביקשתי לשמוע ממנו מה היה שם, בפילדלפיה.

הגיעו סטיריקנים מכל העולם. הרוב אמריקאים. היו שם גם קנדים, צרפתים, אחד מניגריה, מהפיליפינים, מהודו וממכסיקו. בין המפורסמים היו ארט בוכוולד, הסטיריקן האנגלי ריצ'רד אינגוויין ועוד.

● **זה היה כינוס שמח?**

בכינוסים של הומוריסטים זה תמיד עצוב. רוב הסטיריקנים הם אנשים רציניים, שאינם מתבדחים. רק בשרותים החליפו בדיחות.

● **יצאה איזו מסקנה מהכינוס הזה?**

האמריקאים גילו שהפוליטיקה מצחיקה יותר מן המציאות. למראה רגן הסנילי התברר לסטיריקנים האמריקאיים שהמתחרים העיקריים שלהם הם הפוליטיקאים. אנחנו כאן גילינו עובדה זאת מזמן. אנחנו יותר מציאותיים. הם חיים באשליה שהסטירה יכולה לשנות, ושלסטיריקנים יש השפעה. אנחנו יודעים שאין לנו כל השפעה.

● **דובר גם על ההומור היהודי?**

היו דיונים על ההומור במיזרח אירופה. הומור פולני ורוסי. הסתבר ש־70 אחוז מהבדיחות האלה הופיעו כבר בעבר כבדיחות יהודיות. למקסיקאים ולניגרים יש בדיחות יהודיות. אבל במי־

הומור

סיקו ממלא את התפקיד המסורתי של היהודי הפיקח הנוצרי. מתברר עוד ש־60 אחוז מן הסטיריקנים בעולם הם יהודים. ההומור היהודי מוכר ונערץ. הכוונה להומור היהודי, ולא הישראלי.

● **הקינאה אכלה אותך?**

לא כל־כך. רוב הסטיריקנים היו, כמוני, ממרינות דמוקרטיות. ולהיות סטיריקן במדינה דמוקרטית זו לא חוכמה. דיברנו שם שהסכנה היחידה לסטיריקן במישטר דמוקרטי היא שככל שהוא מוצלח יותר, הוא נעשה מוכר יותר ועשיר יותר, ואז הוא אוכל במיסעדות מפוארות ויקרות, ויש לך סיכויים למות מהתקף־לב.

● **והמסקנה שלך?**

מסתבר שאין דבר כזה, סטירה קונסטרוקטיבית. הסטיריקן הוא ברדק כלל במיעוט. תראי כאן בארץ, 90 אחוז מהסטיריקנים הם שמאלנים. אילו היתה לנו השפעה כלשהי, הרי שכל הארץ היתה מצביעה שמאלה. אבל למרות ההתקפות על בגין ושמיר, כולם מצביעים ימינה. הסטיריקן הוא בסך הכל קוץ בתחת. מעצבן, מטריד, אבל אינו מסוכן. (רונית אנטלר)

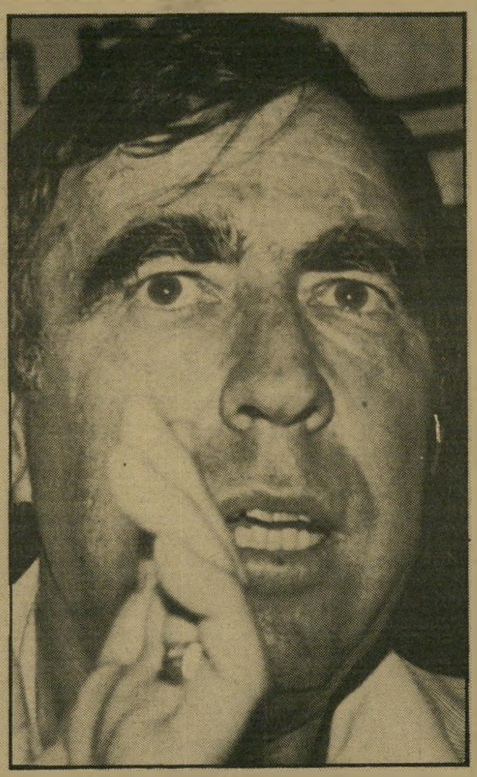

אריאל ויינשטיין:

„הייתי מחפטר מעיתון המסגיר מקורות מידע!"

ויכוח חריף נסוב באחרונה בחוגי־התקשורת – האם מותר במיקרה כלשהו להסגיר מקור־מידע? מהו הגבול? מהן הנסיבות המקילות לשבירת הטאבו הזה? הוויכוח נסוב בעקבות חשיפתו של אוליבר נורת', הגיבור הכל־אמריקאי התורן, כמקור־מידע. זה קרה אחרי שנורת' האשים את חברי הקונגרס האמריקאי בהדלפות. עיתון אמריקאי מכובד הודיע שנורת' עצמו הוא שמסר לו את המידע החסוי. שאלתי בעניין זה אדם שמכיר את שני צידי המיתרס, מי שהיה עיתונאי במשך שנים רבות והפך לחבר־כנסת – אריאל ויינשטיין.

● **ראשית כפוליטיקאי, איך אתה רואה את מה שקרה?**

אני נחצה כאן לשניים. אני מתלבט. מצד אחד, נורת' הופיע לפני האמריקאים כגיבור לאומי, איש אמין. שאלת אמינותו היתה חשובה כאן. העיתון, שחשף אותו כמקור, הציג אותו כשקרן. כעיתונאי־לשעבר, ברור שהעיתון עבר על הכללים, עשה טעות חמורה ובוודאי יפסיד ממדליפיו ועסקיו בעתיד.

אני רואה זאת כצעד פטריוטי.

עיתונות

● **הבה נפתח את זוית־הראייה העיתונאית.**

כעיתונאי־לשעבר, היה לי קשה להמשיך לעבוד בעיתון הנוהג כך. אילו הייתי משוחרר מאילוצים כלכליים, בוודאי הייתי מגיש את התפטרותי מעיתון כזה. הרי לא הייתי יכול להבטיח לשמור על מקורותיי, ולעמור מאחורי הבטחתי. די שעיתון הפר את הכללים, ולוא פעם אחת בלבד.

● **כפוליטיקאי, עשית „חושבים" בעיקבות מה שקרה לנורת'?**

כפוליטיקאי, יש לי ניסיון טוב עם התיקשורת. במשך כל שנותיי בפוליטיקה, לא הפר אף עיתונאי אחד את אמוני. האתיקה בארץ גבוהה־יחסית.

● **ואתה, כעיתונאי, הפרת פעם את אמונו של מישהו?**

מעולם לא! מעולם לא הפרתי את אמונו של אף־אחד! ודווקא היו הצעות קוסמות ביותר להפר אמון של מקורות. הצעות קוסמות הקשורות בהקפת כדור־הארץ. (דפנה ברק)

מולי שפירא:

„אחרי מילחמת־הלבנון האמנים תורמים פחות!"

בשבוע שעבר שוב הפתיעה תחנת גלי־צה"ל את המאזינים, כאשר העבירה בשידור ישיר את הופעתה של טינה טרנר. הפעם גם היה לשידור קהל־שיא של מאזינים, מכיוון שבדיוק בימי־ההופעה – שלישי ורביעי – היתה שביתה כללית ברשות־השידור, וגל"ץ נשארה כמעט האופציה היחידה בגלי־האתר.

תחנות מיסחריות בעולם, המעוניינות להעביר קונצרטים דומים בשידורים חיים, או להקליט קונצרטים כל כוכבי־רוק, נאלצים לשלם עשרות אלפי דולארים לאמן ולנגנים. ההסדר נעשה גם בצורת חוזים סגורים, המבטיחים שאותה תחנת־רדיו לא תשתמש בחומר המוקלט להוצאת תקליטים או קלטות.

גלי־צה"ל, תחנה צבאית ולא מיסחרית, מצליחה כבר יותר מ־10 שנים לשכנע את גדולי וטובי המוסיקאים מכל המינים לתרום את ההופעות במתנה לצה"ל.

מי שבוחשים מאחורי הקלעים של התרומה הם מחלקת־התרבות־והבידור של התחנה הצבאית והעומד בראשה, מולי שפירא.

שפירא, 14 שנה בתפקיד, התחיל את ההקלטות עם ראשוני הזמרים הבינלאומיים שבאו לארץ, עם הצרפתים כמו ג'ולייט גרקו, ברברה ועוד. אחר־כך באו סמי דייוויס ג'וניור, פרנק סינטרה, דני קיי ואחרים.

שאלתי אותו איך הוא מצליח לשכנע את האמנים לתרום את המופע, ומדוע הוא עושה זאת.

אני משוגע אישית על מופעים פומביים. יש איכות מיוחדת בין

בידור

אמן על הבמה לבין קהל. זו איכות שאין לה תחליף. אני חשבתי שהשידורים החיים נותנים אפשרות גם לחיילים הנמצאים רחוק, וגם לחסרי־אמצעים, לשמוע מופעים טובים בזמן אמיתי. וזה, לדעתי, אחד התפקידים העיקריים של רדיו.

● **יש בעיה לשכנע את האמנים לתרום את הופעתם?**

אחרי מילחמת־ששת־הימים היה קל מאוד לשכנע אמנים. בעיקר את היהודים שביניהם, לתת מופע לצה"ל. רוב האמנים הסכימו אפילו לתת מופע מיוחד לחיילים מחוץ למיסגרת ההופעות האזרחיות שלהם. אחרי מילחמת־הלבנון השתנתה התמונה של ישראל וצה"ל בעולם, והשיכנוע נעשה קשה יותר. אבל עדיין האנשים שסובבים את האמנים הם בעיקר יהודים, ואיתם קל יותר.

● **מה הפרוייקט הבא?**

זה אומנם סור מיקצועי, אבל האמן הבינלאומי הבא שמגיע לארץ הוא בוב דילן, ואנחנו כבר נמצאים איתו במשא־ומתן.

(ענת סרגוסטי)